

УДК 37.018.4:004.3(477)

Паращук Т.О.

Дистанційне навчання як технологія самоосвіти студента-медикаКафедра медичної інформатики, медичної і біологічної фізики,
ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»
E-mail: tparashchuk@ifnmu.edu.ua

Резюме. У роботі проаналізовано важливість використання новітніх технологій у навчальному процесі студентів-медиків. Обґрунтовано основні аспекти дистанційного навчання у вищому медичному навчальному закладі IV рівня акредитації, а саме: використання дистанційного навчання як на денній, так і на заочній формах при вивченні дисципліни «Біологічна фізика з фізичними методами аналізу».

Ключові слова: дистанційне навчання, інформаційно-комунікаційні технології, біологічна фізика з фізичними методами аналізу.

У сучасній педагогічній галузі дистанційне навчання визначене як комплекс освітніх послуг, що надаються населенню в Україні і за кордоном за допомогою спеціалізованого освітнього середовища, яке ґрунтується на використанні новітніх інформаційних технологій, що забезпечують обмін навчальною інформацією на відстані (супутникове телебачення, комп'ютерний зв'язок і т.д.) [1,2]. Процес отримання знань, умінь і навичок у системі дистанційного навчання отримав назву дистанційної освіти. Проте донині не припиняється дискусія щодо суті таких термінів, як «дистанційна освіта», «дистанційне навчання», «заочне навчання» тощо. Так, прихильники класичного заочного навчання мають рацію, стверджуючи, що заочні ВНЗ із самого початку свого існування займалися саме дистанційним навчанням, якщо термін «дистанційне» пов'язувати лише з тою обставиною, що основну частину навчального часу той, кого навчають, проводять на великій відстані від викладача.

Заочне навчання виникло більше ста років тому. Першопрохідцями в цій справі були англійці, що заселяли віддалені володіння Британської імперії. Потім зручності навчання поштою оцінили жителі провінційних містечок, віддалених від великих навчальних центрів. Сьогодні ситуація змінилася кардинально. В усьому світі звичний варіант виконання контрольних робіт, зокрема, відмер як анахронізм, в основному через неможливість гнучко керувати навчальним процесом і враховувати швидкі інформаційні зміни, що відбуваються у світі. Замість цієї форми поширення одержує дистанційна форма навчання. Вона завойовує чільне місце поряд із стаціонарною формою навчання. Сьогодні дистанційна освіта (distance learning) є найбільш адекватною відповіддю на той виклик, що нам кидає сучасне життя.

У цьому контексті розумно говорити про дистанційне навчання як освітню технологію, що може бути легко інтегрована в будь-яку форму навчання [3]. Однією з основних визначальних характеристик дистанційного навчання є підвищений рівень інтерактивності, що особливо виявляється у використанні мережних комп'ютерних технологій. Саме рівень використання новітніх мережних технологій у процесі навчання і визначає ту межу, що проходить між традиційним заочним і сучасним дистанційним навчанням [4].

За наявності сучасних комп'ютерних технологій та Інтернету дистанційне навчання стає зручним та доступним. Адже відбувається воно у вільний час, у комфортних для студента умовах – вдома чи на роботі. Студенти-медики дистанційних програм одержують навчальні матеріали через супутникове або кабеліне телебачення, можуть взяти відео- і аудіозаписи через Інтернет, беруть участь у відео-конференціях і консультаціях з викладачами, перебуваючи на будь-якій відстані від нього [5,6].

У дистанційному навчанні змінюється роль викладача. Він перетворюється на помічника, наставника, що спрямо-

вує студента-медика в процесі навчання. Монолог викладача перетворюється на діалог двох колег, один із яких більш досвідчений. І найголовніше, знання може здобувати студент-медик безпосередньо в того викладача, якого обере.

Процес здобуття знань у дистанційному навчанні – це самостійна робота, при якій навчатися складніше, але якість здобутих знань – вища.

На відміну від заочної форми навчання, де контроль за вивченням матеріалу припадає на певний час (зокрема на період сесії), дистанційна освіта дозволяє контролювати знання після кожного пройденого курсу [3].

Ефективність дистанційного навчання досягається шляхом якнайповнішого і точнішого узгодження вимог і можливостей студента. Враховуються всі обмеження, з якими стикаються викладач і студент. Зазвичай, навчання проводиться з використанням декількох засобів спілкування одночасно, що змушує студента-медика одночасно з навчанням цікавитися технологічними новинками. Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що студенти самі відчувають необхідність подальшого навчання, а не піддаються тиску батьків, обставин, кураторів та ін. [4].

Слід також відмітити, що ефект дистанційного навчання прямо-пропорційно залежить від того, настільки регулярно займається студент. Це пояснюється тим, що неможливо сформувати систему знань при нерівномірному навчальному навантаженні. Проте при цьому жорстка звітність – це важливий аспект системи дистанційного навчання. За кожен пройдений етап курсу студент-медик повинен звітувати перед викладачем і поки цього не відбудеться подальше навчання не можливе.

Для забезпечення доступу до системи студент, як правило, прикріплюється до місцевого центру дистанційного навчання.

Зокрема, така робота зі створення дистанційного курсу із біологічної фізики із фізичними методами аналізу впроваджується і на кафедрі медичної інформатики, медичної і біологічної фізики Івано-Франківського національного медичного університету.

Щоб наповнити курс, викладач, як розробник, заходить під своїм паролем у «хмару» університету. Далі ним має бути створена структура викладу матеріалів, наприклад презентації лекцій, де можна вносити різні корективи; методичні розробки практичних занять, цикли лабораторних робіт та тестових контролів.

Студент, зайшовши на «хмару» університету, під своїм логіном, може скористатися матеріалами лекційних та практичних курсів, пройти тестування у зручний для нього час.

Таким чином, дистанційне навчання створює на студента-медика позитивний вплив, підвищуючи його творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, уміння взаємодіяти з комп'ютерною технікою й самостійно приймати відповідальні рішення. А також, що дуже важливо, дозволяє студенту самостійно визначати хронологію навчального процесу та економити його час.

Використання дистанційного навчання в очній формі отримання освіти, є позитивним і дозволяє використовувати у навчальному процесі кращі навчально-методичні видання та контролюючі тематичні чи підсумкові тести.

Література

1. Дистанційне навчання у вищих навчальних закладах Украї-

ни: [Інформаційні матеріали] / МОН України. – Хмельницький: ХНУ, 2007. – 50 с.

2. Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2003 р. № 1494. – К., 2003. – 6 с.

3. Продовження педагогічного експерименту з дистанційного навчання: / Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.06.05, № 390. – К., 2005. – 1 с.

4. Р.В. Шаран. Провідні тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні 220-224. – 36. Наук. Пр. Хмельниц. Н.-ту соціал. Технологій ун-ту «Україна». – 2012. - №5. – С. 220-224.

5. A. Van Heuvelen and E. Etkina, "Using Multimedia Interactively in an Introductory Epistemological Physics Learning System," Proceedings of the Computers and Advanced Technology in Education (CATE 2000) IASTED International Conference, Cancun, May 25, 2000.

6. P. Heller and M. Hollabaugh, "Teaching Problem Solving Through Cooperative Grouping. Part 2: Designing Problems and Structuring Groups," Am. J. Phys. – 1992. - № 60. – P. 637-644.

T.O. Parashchuk

Distance Education as a Self-Education Technology for a Medical Student

Medical Informatics, Medical and Biological Physics Department, Ivano-Frankivsk National Medical University

Abstract. The paper is analyzed the importance of using the modern technologies in the educational process for medical students. The main aspects of distance learning in the higher medical educational institution of IV-th accreditation level, namely, the use of distance learning in both daytime and part-time forms at studying the discipline "Biological Physics with Physical Methods of Analysis", have been substantiated.

Keywords: *distance education, information and communication technologies, biological physics with physical methods of analysis.*

Надійшла: 20.08.2017

Завершено рецензування: 27.09.2017

Прийнята до друку: 29.09.2017

DOI: 10.21802/gmj.2017.3.11

S.D. Savka, R.I. Rudnitskiy, N.S. Karvatska, N.V. Grinko, S.S. Rotar

Use of Different Styles of Teaching Psychiatry and Addictology to Medical Students Considering Their Types of Memory

Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

E-mail: Savka.Svitlana@bsmu.edu.ua

Abstract. The article reflects the peculiarities of teaching psychiatry and addictology to medical students considering their learning styles and types of memory. The peculiarities of different teaching styles for the improvement of knowledge assimilation are highlighted. The significance of psychiatry and addictology as a clinical discipline in the future activity of medical specialists is shown.

Keywords: *psychiatry and addictology; students; types of memory; teaching styles.*

Introduction

The educational process in modern universities is organized considering information technologies and is oriented on the formation of an educated, harmoniously developed personality being capable of constantly updating his/her knowledge and professional mobility. It is also based on the principles of humanism, democracy, consistency and continuity. Moreover, recently, the educational process in medical higher education institutions in Ukraine has been organized according to the European Credit Transfer and Accumulation System (ECTS) [1].

The aforementioned system allows to upgrade the level of professional skills of Ukrainian medical students to the European standard. Moreover, the ECTS is a principal factor of improving the quality of education and establishment of international

contacts [2, 3].

Despite the acquisition of knowledge, medical students should be able to apply it and develop clinical thinking. Therefore, **the objective of the research** was to investigate medical students' learning styles and the major features of information assimilation.

Discussion

Medical students study psychiatry during their 4th year of study, as to study this subject they need basic knowledge obtained during previous three years. This discipline is based on studying psychology, anatomy, physiology, pathology, pathophysiology, biological and bioorganic chemistry, propaedeutics of internal medicine, pharmacology, neurology and is integrated with these disciplines. The course consists of 135 hours (4.5 ECTS credits) of psychiatry and addictology.

Teaching process is conducted at a high scientific and practical level; modern methods of knowledge control and remote technologies are combined with classical techniques.

Lecture course includes 20 hours providing the information about the mental health system in Ukraine, general psychopathology, etiology, pathogenesis, as well as treatment, prevention and examination of mental disorders. All lectures are accompanied by a demonstration of illustrations and